

De beschermende werking van een stabiele gezinssituatie

Gezondheidsmonitor

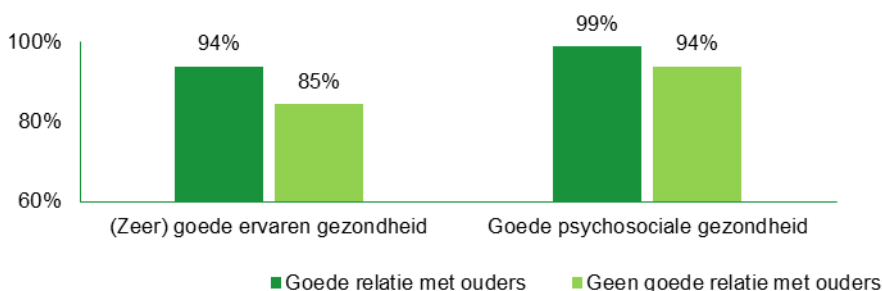
Een warm nest

Een kind leert zich te hechten aan zijn ouders doordat het erop kan vertrouwen dat ouders reageren op zijn of haar signalen. Ouders leren deze signalen herkennen en weten wat het kind nodig heeft. Dit zorgt ervoor dat het kind zich veilig voelt en zo een goede basis meekrijgt vanuit huis. Thuis is de basis van waaruit je kinderen uitvliegen, het startpunt van hun ontplooiing tot veerkrachtige volwassenen. Om dit optimaal te kunnen doen, is een warm en veilig nest nodig. (De Graaf, Vanwesenbeeck, Woertman, & Meeus, 2009).

Een goede relatie met de ouders heeft een positief effect op de ervaren gezondheid en de psychosociale gezondheid van jongeren.

In de pubertijd veranderen relaties in het sociale netwerk van jongeren. Jongeren worden steeds zelfstandiger en leeftijdsgenoten worden steeds belangrijker. Toch blijkt ook in de pubertijd een goede relatie met de ouders van belang voor het welzijn van de jongeren. Uit de Gezondheidsmonitor 2015 blijkt dat ruim de helft van de 13- tot en met 16-jarigen een goede relatie met de ouders heeft. Jongeren met een goede relatie met de ouders hebben vaker een goede ervaren gezondheid en vaker een goede psychosociale gezondheid.

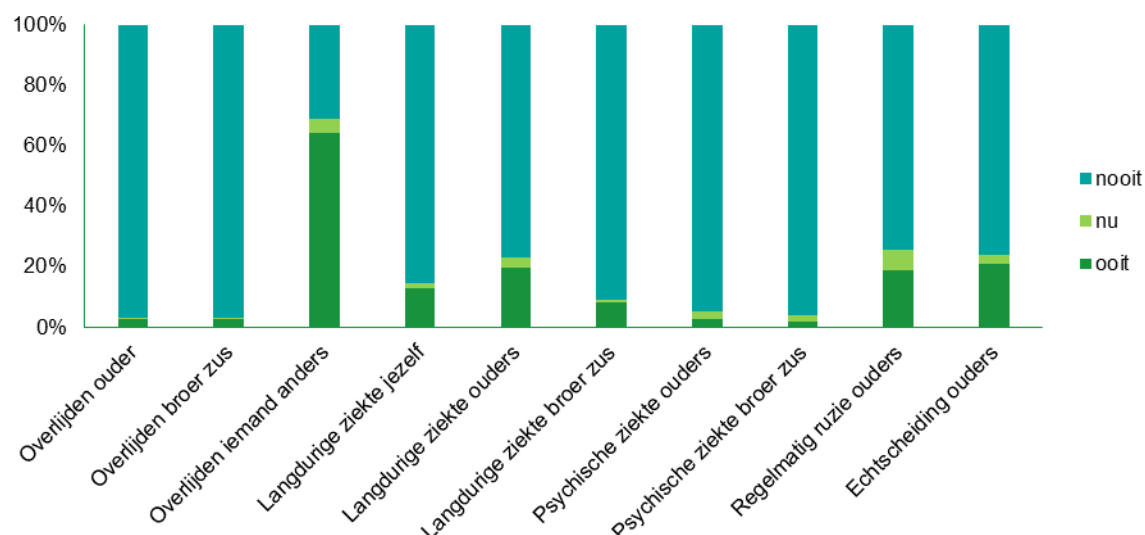
Grafiek 1 Samenhang ouder-kind relatie en gezondheid van jongeren

Een goede ouder-kind relatie werkt beschermend op de gezondheid als jongeren ingrijpende gebeurtenissen meemaken

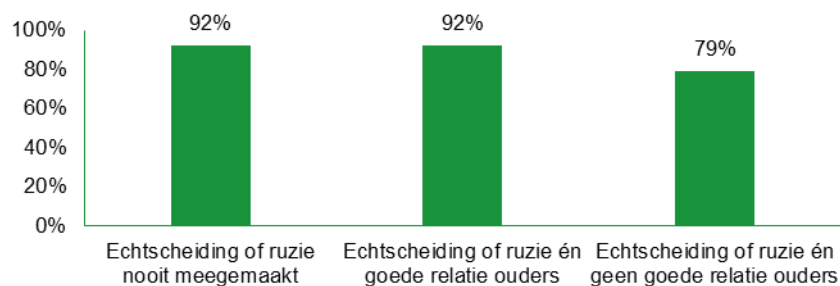
Jongeren die het overlijden van een gezinslid hebben meegemaakt, ervaren een slechtere gezondheid en een slechtere psychosociale gezondheid dan jongeren die dit nooit hebben meegemaakt. Ook het meemaken van een psychische ziekte van een naaste, ruzie tussen ouders of een echtscheiding van de ouders heeft een negatieve invloed op de gezondheid van de jongeren.

Grafiek 2 Het aandeel jongeren dat een ingrijpende gebeurtenis heeft meegemaakt

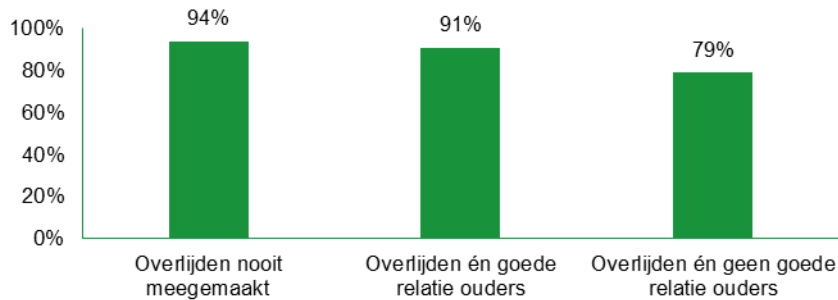

Wanneer de jongeren een ingrijpende gebeurtenis meemaken, maar daarnaast een goede relatie hebben met hun ouders, heeft deze relatie een positieve invloed op de ervaren en psychische gezondheid. Dit zien we bij alle ingrijpende gebeurtenissen: overlijden van een gezinslid, meemaken van een langdurige ziekte van zichzelf of een gezinslid, psychische ziekte bij een naaste, ruzie tussen ouders en echtscheiding. Ter illustratie hieronder twee van deze gebeurtenissen.

Grafiek 3 De invloed van de ouder-kind relatie bij het meemaken van een scheiding of ruzie tussen ouders op een goede ervaren gezondheid

Grafiek 4 De invloed van de ouder-kind relatie bij het meemaken van een overlijden op een goede ervaren gezondheid

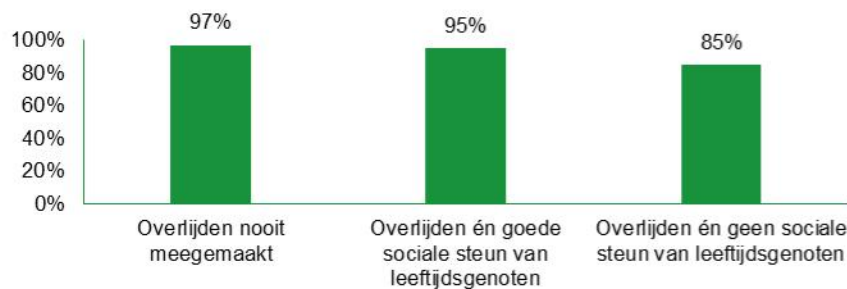

Goede sociale steun van vrienden heeft een positief effect op zowel de ervaren gezondheid als de psychosociale gezondheid

Ruim 70% van de 13- tot en met 16-jarigen geeft aan voldoende sociale steun van vrienden te hebben. Jongeren die een ingrijpende gebeurtenis hebben meegemaakt en een goede sociale steun van vrienden hebben, ervaren hun gezondheid 1,5 keer beter dan jongeren die geen goede sociale steun hebben en ingrijpende gebeurtenissen hebben meegemaakt.

De invloed van sociale steun van leeftijdsgenoten is het grootst bij de ingrijpende gebeurtenis overlijden. Dit geldt voor zowel de ervaren gezondheid als de psychische gezondheid. Hieronder ter illustratie de invloed op de psychosociale gezondheid.

Grafiek 4 De invloed van sociale steun van leeftijdsgenoten bij het meemaken van een overlijden op een goede psychosociale gezondheid

Een goede relatie met de ouders heeft een groter effect dan sociale steun van vrienden

De goede relatie met de ouders heeft een groter effect op de gezondheid van de jongeren dan de sociale steun van vrienden. Het effect van de goede relatie is groter op de psychosociale gezondheid dan op de ervaren gezondheid.

Hoe zijn de vragen gesteld in de Gezondheidsmonitor?

Hoe is over het algemeen je gezondheid?

Antwoordmogelijkheden: Zeer goed; goed; gaat wel; slecht; zeer slecht

De psychosociale gezondheid is gemeten aan de hand van de Strengths and Difficulties Questionnaire (SDQ), een set van 25 stellingen, te raadplegen via www.SDQinfo.com

De relatie met ouders is gemeten aan de hand van de volgende stellingen:

Heb je het gevoel gehad dat je ouders je begrijpen?

Heb je het gevoel gehad dat je ouders van je houden?

Heb je je thuis gelukkig gevoeld?

Hebben je ouders voldoende tijd voor je gehad?

Hebben je ouders je eerlijk behandeld?

Heb je met je ouders kunnen praten als je dat wilde?

Antwoordmogelijkheden: nooit; zelden (bijna nooit); zo nu en dan (soms); redelijk vaak; altijd.

De sociale steun van leeftijdsgenoten is gemeten aan de hand van de volgende stellingen:

Heb je tijd doorgebracht met je vrienden/vriendinnen?

Heb je dingen met andere jongeren ondernomen?

Heb je plezier gehad met je vrienden/vriendinnen?

Hebben jij en je vrienden/vriendinnen elkaar geholpen?

Hebben jij en je vrienden over alles kunnen praten?

Heb je op je vrienden/vriendinnen kunnen vertrouwen?

Antwoordmogelijkheden: nooit; zelden (bijna nooit); zo nu en dan (soms); redelijk vaak; altijd.

Auteur

Netty van Veelen, Onderzoek en Business Intelligence, gemeente Rotterdam, november 2017.

Met dank aan Tessa Steegmans, Özcan Erdem, Coco de Jongh, Nathalie Koene-Smit, Gea Schouten.

Meer informatie

Deze factsheet is te vinden op www.gezondheidsatlasrotterdamrijnmond.nl

Vragen over de Gezondheidsmonitor mailt u naar Gezondheidsmonitor@rotterdam.nl

Bronnen en verwijzingen

Gezondheidsmonitor Jongeren 2015, GGD'en en RIVM.

Eindrapportage. In hoeverre draagt een stabiele gezinssituatie bij aan een goede gezondheid onder de jongeren in de regio Rotterdam-Rijnmond? Tessa Steegmans, mei 2017.

De Graaf, H., Vanwesenbeeck, I., Woertman, L., & Meeus, W. (2009). Opvoeding en seksuele ontwikkeling van adolescenten: een literatuurstudie. *Pedagogiek*, 10-31.